

Hem>Domstolsförfaranden>Tvistemål>Vilket lands domstol är behörig?

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [ro](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

engelska

Översättningen till [en](#) är dock redan färdig.

Swipe to change

Vilket lands domstol är behörig?

Rumänien

1 Ska jag väcka talan vid en allmän domstol eller vid en specialdomstol (t.ex. en arbetsdomstol)?

I Rumänien finns det utöver allmänna domstolar även specialiserade avdelningar för tvistlösning i vissa ärenden.

Enligt bestämmelserna i lag nr 304/2004 om rättssystemets uppbyggnad har Högsta domstolen (*Înalta Curte de Casație și Justiție*) fyra avdelningar – första avdelningen för civilrätt, andra avdelningen för civilrätt, avdelningen för straffrätt, avdelningen för förvaltningsrätt och skatterätt – avdelningen med nio domare och avdelningarna som samlas i plenum, var och en med sin egen rättsliga behörighet. Appellationsdomstolar, tribunaler eller, när så är lämpligt, distriktsdomstolar har specialiserade avdelningar eller särskilda paneler för civilrättsliga mål, brottmål, ungdomsärenden och familjemål, förvaltnings- och skattemål, mål som rör arbetsrättsliga tvister och socialförsäkringstvister, företag, företagsregistret, insolvens, illojal konkurrens samt sjöfartsmål. Specialdomstolar får inrättas på ovanstående områden, när så är lämpligt.

2 Om målet är av sådan natur att det ska prövas av allmän domstol, hur kan jag veta vid vilken domstol talan ska väckas?

I civilprocesslagen fastställs det normala förfarandet för civilrättsliga mål. Bestämmelserna gäller även andra ärenden, så länge det inte anges något annat i tillämplig lagstiftning.

I artiklarna 94–97 i civilprocesslagen regleras den speciella behörigheten för tvistemålsdomstolar.

Som *domstolar i första instans* handlägger distriktsdomstolarna följande mål med ansökningar som kan (inte kan) mätas i pengar:

Ansökningar som enligt civillagstiftningen faller inom vårdnads- och familjedomstolens behörighet.

Ansökningar som rör registrering i folkbokföringsregister.

Ansökningar som rör förvaltning av byggnader med flera våningar, lägenheter eller utrymmen som är olika personers exklusiva egendom, samt ansökningar som rör de rättsliga förhållandena mellan fastighetsägarföreningar och andra fysiska eller juridiska personer.

Ansökningar om vräkning.

Ansökningar som rör gemensamma väggar och diken, avståndet mellan byggnader och odlingar, rätten till fri passage, servitut och andra begränsningar av äganderätten.

Ansökningar som rör ändringar av gränser eller markering av gränser.

Ansökningar om skydd av tillgångar.

Ansökningar som rör skyldigheter att vidta eller inte vidta åtgärder som inte kan mätas i pengar.

Ansökningar om ägodelning, oavsett värde.

Ansökningar om domstols dödförklaring av en person.

Ansökningar i arvsfrågor, oavsett värde.

Ansökningar om förvärv genom hävd, oavsett värde.

Ansökningar i markfrågor, med undantag för de skyldigheter som enligt lag faller inom andra domstolars behörighet.

Andra ansökningar som kan uttryckas i penningbelopp, upp till och med 200 000 rumänska leu, oavsett om parterna har ställning som fackfolk eller inte.

Distriktsdomstolarna prövar överklaganden av beslut av myndigheter och andra organ med befogenhet att meddela rättsliga avgöranden.

Distriktsdomstolarna handlägger också andra ansökningar som enligt lagstiftningen faller inom deras behörighet.

Tribunalerna prövar följande mål:

Som domstol i första instans, alla ansökningar som inte faller inom andra domstolars behörighet enligt lag.

Som appellationsdomstol, överklaganden av avgöranden som meddelats av domare i första instans.

Som högre appellationsdomstol, i lag särskilt föreskrivna mål.

Andra ansökningar som enligt lagstiftningen faller inom deras behörighet.

Appellationsdomstolar prövar följande mål:

Som domstol i första instans, ansökningar i förvaltnings- och skattemål.

Som appellationsdomstol, överklaganden av avgöranden meddelade av tribunaler i första instans.

Som högre appellationsdomstol, i lag särskilt föreskrivna mål.

Andra ansökningar som enligt lagstiftningen faller inom deras behörighet.

Högsta domstolen prövar följande mål:

Överklaganden av appellationsdomstolarnas avgöranden och andra i lag föreskrivna avgöranden.

Överklaganden i lagstiftningens intresse.

Ansökningar om ett tidigare avgörande för bedömning av vissa rättsfrågor.

Andra ansökningar som enligt lagstiftningen faller inom dess behörighet.

2.1 Görs det skillnad mellan lägre och högre instanser bland de allmänna domstolarna (t.ex. distriktsdomstolar som lägre domstolar och regionala domstolar som högre domstolar), och på vilken nivå ska mitt mål i så fall prövas?

I Rumäniens civilrättsliga domstolsväsen görs skillnad mellan lägre och högre instanser. Domstolar på olika nivå har speciell behörighet, beroende på funktionsrelaterade (typ av uppgift) och processrelaterade kriterier (värde, tvisteföremål eller tvistens karaktär).

Civilprocesslagen har medfört förändringar vad gäller behörighet, och tribunalerna har blivit domstolar med fullständig behörighet att pröva mål i sak i första instans. I distriktsdomstolarnas behörighet ingår att handlägga små och/eller mindre komplicerade ärenden, som förekommer mycket ofta i praktiken.

Appellationsdomstolarna är behöriga att främst handlägga överklaganden, medan Högsta domstolen är den allmänna högre appellationsdomstol som ser till att lagstiftningen tolkas och tillämpas på ett enhetligt sätt på nationell nivå.

2.2 Territoriell behörighet (är domstolen i stad A eller domstolen i stad B behörig i mitt fall)?

2.2.1 Huvudregeln om territoriell behörighet

Reglerna om territoriell behörighet inom Rumäniens civilrättsliga domstolsväsen fastställs i artikel 107 och följande i civilprocesslagen.

Enligt huvudregeln inbegrips ansökan till domstolen på den ort där svaranden har sin hemvist eller sitt säte.

2.2.2 Undantag från huvudregeln

Det finns särskilda regler om territoriell behörighet, t.ex. följande:

Om svarandens hemvist/säte är okänt ska ansökan inges till domstolen på den ort där svaranden har sin bostad/sitt representationskontor och, om dessa är okända, till domstolen på den ort där kändanden har hemvist/säte/bostad/representationskontor.

En ansökan mot en juridisk person som omfattas av privaträtten får också inges till domstolen på den ort där en av dess filialer utan rättskapacitet är belägen. En ansökan mot en förening, ett företag eller en annan enhet utan rättskapacitet får inges till den domstol vars behörighet omfattar den person som enligt överenskommelse mellan medlemmarna har anförtrodd ledningen eller förvaltningen. Om en sådan person saknas får ansökan inges till den domstol vars behörighet omfattar någon av medlemmarna i den berörda enheten.

Ansökningar mot staten, centrala eller lokala myndigheter och institutioner och andra juridiska personer som omfattas av offentlig rätt får inges till domstolen på den ort där kändanden har sin hemvist/sitt säte eller till domstolen på den ort där svaranden har sitt säte.

2.2.2.1 När kan jag välja mellan domstolen i den ort där svaranden bor och någon annan domstol?

I den rumänska civilprocesslagen fastställs regler för alternativ behörighet (artiklarna 113–115). Det innebär att följande domstolar också är territoriellt behöriga:

Domstolen på den ort där kändanden har sin hemvist (ansökningar om fastställande av ett föräldra–barnförhållande).

Domstolen på den ort där den underhållsberättigade har sin hemvist (underhållsskyldighet).

Domstolen på den ort där en avtalsförpliktelse fullgörs.

Domstolen på den ort där en fast egendom är belägen (uthyrning, fastighetsregistrering/motivering/rättelse).

Domstolen på den ort där avfärden/ankomsten sker (transportavtal).

Domstolen på den ort där betalningen görs (växlar, checkar, skuldebrev eller andra säkerheter).

Domstolen på den ort där konsumenten har sin hemvist (skadeersättning till konsumenter för avtal med fackmän).

Domstolen på den ort där en rättsstridig handling har begåtts eller där den skadeståndsgrundande händelsen inträffade, för ansökningar om skyldigheter i samband med en sådan handling.

Om svaranden regelbundet utför yrkesverksamhet/jordbruks-, handels- eller industriverksamhet eller liknande verksamhet utanför sin hemvist får ansökningen också inges till domstolen på den ort där verksamheten utförs, i den mån som betalningsskyldigheter uppstår eller ska fullgöras på den orten. Med avseende på försäkringsärenden får ansökan om skadeersättning även inges till domstolen på den ort där den försäkrade har sin hemvist eller sitt säte, där den försäkrade personens tillgångar finns eller där den försäkrade risken inträffade.

Valet av behörighet enligt ett avtal anses ogiltigt om det görs innan rätten till ersättning har uppstått. Med avseende på ärenden som rör obligatorisk ansvarsförsäkring får skadelidande tredje parter även vidta rättsliga åtgärder vid domstolen på den ort där de har sin hemvist/sitt säte.

Domstolen på den ort där den skyddade personen har sin hemvist eller sin bostad avgör den territoriella behörigheten med avseende på ansökningar om skydd av fysiska personer, för vilka vårdnads- och familjedomstolen är behörig enligt civilprocesslagen. När det gäller ansökningar om att vårdnads- och familjedomstolen ska godkänna vissa rättshandlingar (i förhållande till en fast egendom) är även domstolen där den fasta egendomen är belägen behörig. I detta fall översänder den vårdnads- och familjedomstol som meddelade domen en kopia av domen till den vårdnads- och familjedomstol där den skyddade personen har sin hemvist/bostad.

Ansökan om äktenskapsskillnad omfattas av behörigheten hos distriktsdomstolen på den ort där makarnas senaste gemensamma hem är beläget. Om makarna inte har något gemensamt hem, eller om ingen av dem längre bor på den ort som omfattas av distriktsdomstolens behörighet och där det gemensamma hemmet är beläget, är behörig distriktsdomstol domstolen på den ort där svarandens hem är beläget. Om svaranden inte bor i Rumänien och de rumänska domstolarna har internationell behörighet är den domstol behörig där kändandens hem är beläget. Om varken kändanden eller svaranden bor i Rumänien får parterna komma överens om att inge ansökan om äktenskapsskillnad till valfri distriktsdomstol i Rumänien. Utan ett sådant avtal ska ansökan om äktenskapsskillnad inges till distriktsdomstolen för det femte distriktet i Bukarest (artikel 915 i civilprocesslagen).

Ansökningar om lösning av enskilda arbetsrättsliga tvister ska inges till domstolen på den ort där kändandens hemvist/arbetsplats finns (artikel 269 i lag nr 53 /2003 – arbetslagen).

2.2.2.2 När måste jag välja en annan domstol än domstolen i den ort där svaranden bor?

Reglerna om exklusiv territoriell behörighet finns i artiklarna 117–121 i civilprocesslagen. De innebär följande:

Ansökningar som rör fast egendom får endast inges till domstolen på den ort där den fasta egendomen är belägen. Om egendomen är belägen i flera domsområden ska ansökan inges till domstolen på den ort där svaranden har sin hemvist/bostad, om den är belägen inom ett av dessa domsområden, eller, om inte, till någon av de domstolar där egendomen är belägen. Bestämmelserna gäller även talan om besittningsrätt till fast egendom, ansökningar om markering av gränser, ansökningar om begränsningar av rätten i fast egendom och ansökningar om ägodelning av en egendom, om det odelade gemensamma ägandet inte är en följd av succession.

Fram till delningen av odelat gemensamt ägande i arvsärenden har domstolen på den ort där den avlidne/avlidna hade sin sista hemvist exklusiv behörighet för ansökningar om

giltighet eller verkställande av testamentariska förordnanden,

arv, tillhörande avgifter och de avgifter som har samband med arvingars möjliga anspråk mot varandra,

ansökningar från den avlidnes/avlidnas legattagare/fordringsägare mot någon av arvingarna/testamentsexekutorn.

Fram till dess att likvidations-/avregistreringsförfaranden har avslutats med avseende på ansökningar som rör företag har domstolen på den ort där företaget har sitt huvudkontor exklusiv behörighet.

Domstolen på den ort där gäldenären har sitt säte har exklusiv behörighet för ansökningar om insolvens/ackord.

Ansökningar som lämnas in av en fackman mot en konsument får endast inges till domstolen på den ort där konsumenten har sin hemvist.

2.2.2.3 Kan parterna själva utse en domstol som annars skulle vara obehörig?

Parterna kan skriftligen eller, med avseende på pågående tvister, genom muntlig förklaring inför domstolen komma överens om att mål om tillgångar och andra rättigheter de kan ha ska handläggas av andra domstolar än de domstolar som skulle ha territoriell behörighet, såvida de inte har exklusiv behörighet. I tvister om skydd av konsumenträttigheter och andra ärenden som föreskrivs i lag får parterna endast komma överens om val av behörighet efter att rätten till ersättning har uppstått. Avtal i motsatt riktning anses inte ha någon verkan (artikel 126 i civilprocesslagen).

Kompletterande, extra och mellankommande ansökningar ska inges till den domstol vars behörighet omfattar huvudansökan, även om de ligger under en annan domstols speciella eller territoriella behörighet, med undantag av ansökningar om insolvens eller ackord. Dessa bestämmelser gäller även om det

finns en lagstadgad behörighet för huvudansökan till förmån för en specialiserad avdelning eller särskild panel. Om domstolen har exklusiv behörighet för en av parterna ska den ha exklusiv behörighet för samtliga parter (artikel 123 i civilprocesslagen).

I enlighet med bestämmelserna i artikel 124 i civilprocesslagen ska dessutom den domstol som är behörig att meddela utslag om huvudansökan även meddela utslag om svaromålen och undantagen, men inte för preliminära frågor som ligger under en annan domstols exklusiva behörighet, medan processincidenter ska handläggas av den domstol vid vilken talan har väckts.

Frågan om domstolarnas allmänna brist på behörighet får tas upp av parterna eller av domaren i vilket skede som helst av processen. Frågan om brist på speciell och brist på territoriell behörighet i samband med allmän ordning måste tas upp vid den första förhandling som parterna har inställt sig vid inför domstolen i första instans. Bristen på behörighet i samband med privat ordning får endast tas upp av svaranden genom svaromålet eller, om svaromål inte är obligatoriskt, senast vid den första förhandling som parterna har inställt sig vid inför domstolen i första instans. Om bristen på behörighet inte rör allmän ordning kan den part som har ingett ansökan till en domstol utan behörighet inte begära en förklaring om brist på behörighet (artikel 130 i den nya civilprocesslagen).

I civilrättsliga tvister med gränsöverskridande konsekvenser, i ärenden som rör rättigheter som är fritt tillgängliga för parterna enligt rumänsk rätt, om parterna med laga kraft har enats om att de rumänska domstolarna är behöriga att avgöra de befintliga eller möjliga tvisterna i förhållande till dessa rättigheter, ska de rumänska domstolarna vara de enda domstolarna med behörighet att avgöra dessa ärenden. Om inte annat föreskrivs i lagstiftningen ska den rumänska domstol till vilken svaranden kallas vara behörig att meddela utslag om ansökan, om svaranden inställer sig i domstolen och inger svaromål om saken i målet, utan att också göra en invändning med anledning av brist på behörighet senast i slutet av undersökningsfasen i målet vid den första domstolen. I de två ovanstående fallen får den rumänska domstolen till vilket ärendet hänskjutits avvisa ansökan om det står klart, av alla omständigheterna i målet, att tvisten inte har någon större koppling till Rumänien (artikel 1067 i den nya civilprocesslagen).

3 Om målet är av sådan natur att det ska prövas av specialdomstol, hur kan jag veta vilken specialdomstol jag ska vända mig till?

Se svar på frågorna 1, 2, 2.1., 2.2., 2.2.2.1., 2.2.2.2.

Senaste uppdatering: 16/09/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.